

Szerkesztőségi iroda:

R-szombat, Losonczy ut 24. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fo-
gadhatók el.
Kéziratok nem adhatók vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kt.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonczy-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyiltér-
és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos petisior tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönböztetve minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzélszerűben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Nőegyletünkről a nőknek.

A kolozsvári „Ellenzék“, a nagyváradi „Szabadság“, a „Debrecen“ s több tekintélyes vidéki lap panaszkodik, zugolódik, hogy mióta az arisztokratikus színezetű veres kereszt-egylet láza a hölgyeket megragadta, „nagyon megapadt köztük a jótékony szellem“, nem oly érzékenyek többé az árváknak hozzájuk intézett esdő szavaira, s alig veszik figyelembe a nyomornak s inségnek közelükben felhangzó segélykiáltásait.

Nem kérdem, méltányos-e, hogy a háborút viselő állam, a gyászoló társadalomra hagyja sebesültjeinek ápolását? hiszen a mai hadjáratok sebesültjei kétszeresen érdemlik meg a részvétet, áldozatkészséget és gyámolítást; — azt sem állítom, hogy a mi hölgyeinket a veres kereszt-láza nagyon magas fokozatban ragadta volna meg; de egyet tapasztaltam, s ez az, hogy az épen nem helyeselhető idegenkedés a veres kereszt-egylettől, mind nagyobb mérvben fokozódó közönyösséget kelt hölgyeink közt saját, — városunkban és vidékén két évtized óta annyi jótékonyt gyakorolt, annyi keserű könyvet felszárított s annyi fájdalmat enyhített — régi egyeletünk iránt is.

Volt idő, mikor hölgyeink lelkes elnöknőjük köré csoportosulva, százakat gyűjtöttek s küldtek el sebesült honfitársaink ápolására, sőt a török sebesültek gyámolítására is, — elsők voltak a segélylvel tudományos intézeteink felszerelésénél, még pedig nemcsak pénzbeli adományokkal, de saját kézműveik felajánlásával is; midőn a közös érdekek melegen kapcsolták egymáshoz nőegyletünk tagjait; midőn azt reményeltük, hogy nőegyletünk lesz városunkban, sőt a közelvidéken is a társadalmi élet központja hölgyeink közt; ma fájón tapasztaljuk hölgyeink nagy részénél a megbocsáthatlan közönyt, sőt egyeseknél még az idegenkedést is nőegyletünk iránt.

Igaz, hogy a veres kereszt-egylettel közelebb együttesen rendezett hangversenye mind művelőzetre, mind anyagi haszonra nézve, egyike volt Rimaszombatban

a legfényesebbeknek; igaz, hogy a nőegylet a közelebbi múlt évben is 6 árvát részesített teljes ellátásban, 20-at segélyezett havonként, s ezenkívül 10 alkalommal nyújtott nagybörmű könyöradományt, s általában 700—800 forintot oszt ki jótékony czélokra évenként; de mindez jó részben annak az 5—6 lelkes tagnak az érdeme, kik magokra hagyatva, gyakran félreértve, sőt nem ritkán tapintatlanul s gyöngédtelesen bírálgatva, lankadatlan buzgalommal s kitartással vezetik a derék egyelet ügyeit.

Az egyelet árvái felügyelet végett felvannak osztva a választmány tagjai közt, s e felügyeletet egyesek nagyon is lelkiismeretesen gyakorolják; mi szép lenne, ha a választmányi tagjai, csak félvévenként is, bemutatnák gyámoltjaikat a választmánynak személyesen s beszámolnának a tapasztaltokról szóval is, elégedetten, s talán némi büszkeséggel mutatnák fel az elért eredményt; az ily eljárás méltó erkölcsi erőt adna az egyeletnek; míg ma 30 tag közül alig ötvenhatan vesznek részt a választmányi ülésekben, sőt a közgyűlésekben is alig jelennek meg huszan a több mint 120 tag közül.

Legnagyobb csapás lenne azonban, ha azok, kik az intézet élén állanak, kik annak ügyeit oly lelkesen, oly buzgón vezetik, elkedvetlenedve, sőt kifárasztva a tapasztalt közönyt által, mint rebesgetik, visszalépnének, s az egyeletet, Rimaszombat egyik büszkeségét s vele egy legszentebb ügyet, veszni hagynák.

Rimaszombat lelkes hölgyeinek ezt megengedniök nem lehet, nem szabad. — Csoportosuljanak a régi melegséggel lelkes elnöknőjük s az egyelet ügyeinek többi vezetői köré; bizonyítsák be, hogy a nő nemcsak a szebbik, de a jobbik fele az emberiségnek!

Gyűlölöm azoknak eljárását, kik ha talán fogyatkozást, hibát látnak, jóakaratu figyelmeztetés helyett gyanúsítanak, elítélnék, bírálgatnak s eles megrovásokat alkalmaznak; — azon hittel teszem le a tollat, hogy kötelességet teljesítettem, s félreismerni senki sem fog.

B. I.

T Á R C Z A.

Ha meghalok . . .

Ha meghalok, s lelkem az Ur
Vissza veszi tőlem;
Derült égen hajnaleszillag
Legyen én belőlem.

Lépten-nyomon követ, kísér
Éltükben a bánat.
A parányi öröm helyén
Százszoros bú támad.

Ha kizöldül, s bimbót hajt ma
A remény virága.
Szívet emészt holnapra már
Lassu hervadása.

Minden álmot, a mely oly szép
Jövövel kecséget,
A család — összetörvén —
Rideg sirba fektet.

Óh ha így van! — itt elveszve
A bú tengerében,
Nemde jó lesz mosolyogni
O d a f ö n n az égen?

S üdvözölni a biboros
Hajnalt, ha fölébred,
A magasból szemlélni, csak
A küzdő föld népet.

Ha meghalok, s lelkem az Ur
Vissza veszi tőlem.
Derült égen hajnaleszillag
Legyen én belőlem.

Szabó József.

Semmi és valami.

(A vidéki lapszerkesztő veszedelme. — Hol az igazság? — Elhallgatott leplezések. — Árverés dobszóval és a nélkül. — A szappan, meg a szesz, mint kiállítási tárgy. — Divat a halálban. — A pazarló gyász. — Nyílt titok. — Közvélemény. — A holt kéz — Országos kiállítás. — Árlejtés. — „Mea culpa.“ — Színészet és lovarda. — Mi történt egy hét alatt?)

Vidéki lapszerkesztő ritkán örvendhet „jó tárczá“-nak, mert közönsége — legnagyobb részben — követelni tud ugyan, de az előfizetéssel keveset törődik. E körülményen szenved gyakran hajótörést a legjobb akarat is, a miből rendszerint az következik, hogy közönség és szerkesztő nines egymással megelégedve; amaz rá sem hederít, mert lapja „üres.“ ez meg az „ember (értsd: kiadó) tragoediája“-ból kölcsönzött szavakkal így sohajt fel minden évnegyed után: „Uram add, hogy kevesebb legyen az igazság, és több az előfizető!“

Melyik részen áll az igazság. — eldönteni hivatva nem vagyok. — de bizonyos, hogy e kölcsönös elégedetlenséget megszüntetni kellene, vagy a „hivatott erők“ szellemi folytonos támogatása, vagy azon érdeklődés által, mely az olvasónak — nálunk — évenként csak négy forintnyi áldozatba kerülne.

Ez ugyan a szerkesztő és közönség dolga, de mentségül szolgálhat részemre is, ha — nem tudván, de nem is akarván az irodalmi szellemes eszegezés mai színvonalára emelkedni. — mint aféle tiszteletpéldányos „kisegítő“, csak szárnyaszegett gondolatokra szorítokozom, készséggel ismerve be, miszerint feltűnő leplezésekbe sem bonyolodhatom. miután nem összefüggő képeket, csupán töredékeket adhatok.

Ha unalmas leszek, rovassék fel bűnül azoknak, kikben van ugyan tehetség, de nines akarat. Egyébiránt vigasztalom magamat azzal is, hogy a fel-fogás különböző, — s nem merem kockáztatni azon állítást, hogy egy vidéki város élete, az aratás és uborka savanyodás idején is ne bírna más érdekességgel, mint a mennyit annak az aratók danája, a cséphadarók kopogása, és ama dobszó ad, mely néha — mint sítánok röhögése zakatol végig házban, udvaron, utcán: „Ki ad többet érte?“

Különböztetve az árverés, ugy dobszó mellett, olyan intézkedés, mely — ha ugyan az „igazság“-nak megfelel — elég tiszteletreméltó arra, hogy jó haszon reményében közeledhes-

A községi jegyzők közgyűlése.

Gömör-Kishont megye községi s körjegyzői f. évi július hó 5. és 6-án Nyustya n tartották meg egyleti évi közgyűlésüket. Július 5-én délután az egylet választmánya ülésezett, július 6-án pedig a közgyűlés tartott meg.

Közgyűlést megelőzőleg az egybegyűlt községi s körjegyzők testületileg Fáy Gusztáv nyustyai földbirtokos ur ő méltóságánál, megyénk mélyen tisztelt s közszeretben álló főispánjánál tették tiszteletüket, hol igen szívélyes fogadtatásban részesülve, elnökünk az egylet s annak összes tagjai: a községjegyzői kar nevében tolmácsolta ragaszkodó tiszteletünket s esetelte egyeletünk működési czélját, megyénk szeretett főispánjának nagyrabecsült figyelmébe, s befolyásos pártfogásába ajánlván a küszöbön levő községi törvény) revisio alá vételét, s annak a községi administracio javítását czélzó, valamint a községjegyzői kar jövőjét érdeklő részét. Mélyen tisztelt főispánunk ő méltósága szívesen fogadva testületünk tiszteletgését, jelezte, hogy a községjegyzői állás fontossága s az ezzel járó különféle hivatalos kötelességek halmozottsága általános elismert tény, — időszerűnek tartja tehát a községi törvény) revisio alá vételét, s ezzel kapcsolatosan a községi jegyzők sorsának javítását, és szíves volt kijelenteni, hogy jóakaratu pártolását a községi jegyzők érdekében adandó alkalmakkor érvényesíteni. Ezután az egyleti elnök által bemutatván a jelenlétet, szívélyesen szólott mindegyikhez. Kedves benyomások között véve bucsut mélyen tisztelt főispánunk ő méltóságától a közgyűlés helyiségébe törtünk vissza, hol:

Fridrik Vilmos egyleti elnök megnyitván a közgyűlést, elnöki jelentésében kimerítően esetelte a lefolyt egyleti év működésének minden mozzanatát, kiterjedvén figyelmé a nyugdíjintézetre is.

Az elnöki jelentés olvasása közben tekintetes Kubinyi Gusztáv szolgabíró ur körünkbe érkezvén — minthogy nagyra-becsült megjelenésével jelen közgyűlésünk fényét emelni szíves volt — legyen szívélyesen üdvözölve közöttünk, mint köz-tudomás szerint egyike azoknak, kik a községjegyzői kar iránt őszintén érdeklődve, annak melegkeblű jóakarói s pártfogói.

Ezután megvizsgáltattak az egylet számadásai, s megállapított a jövő évi költségvetés, mely szerint jövő évi bevétel 205 frt 96 kr. s kiadás 161 frt 25 kr. leend.

senek a vevők feléje még akkor is, ha az áruba bocsátott czók-mók felett éhes gyermekek rinak vagy bámulnak a kőtya-vetyén. Miért keresnők ez anyagi romlás okait? S miért juttana ilyenkor eszünkbe — például nálunk — épen az, hogy e város érdekében még a ma született gyermeknek is hat forint ára jut ama szeszből, mely környékünkön évenként elmerítik! Valóban, ha a szappanfogyasztás — mint (egy tudós szerint) a műveltség fokmérője — nálunk arányban állana az élvezett szesz utáni pénzforgalommal, a'gha nem rendezhetnénk mi is tíz év után egy nagyszerű kiállítását.

Ez különben csak olyan baj, amely annál jövedelmezőbb, minél nagyobbra növi ki magát, az önzés pedig sokkal meg-rögzöttebb az emberi szívből, hogy sem attól akár erkölcsi testületeink is szabadulni tudnának, — vagy épen akarnának.

Haneur hát mit beszélék? Az árverés — tudniillik nem a dobszós — olyan rendszer, a mely nélkül tulajdonképen már el sem lehetnénk. Van benne valami olyan, amitől — akár a szeszről — előbb esiklandást, utóbb mámort, majd részegséget érezünk, s noha tudjuk, hogy ennek is „bukás“ a vége, azért nem hagyunk fel vele, mert — divat. E divat-tal szemben egyik polgártársunk — nem valami régen — egész komolyan állította, hogy „ő szegyenkezik meghalni“, mert szegény ember lévén, hiányozni fognak koporsójáról a ragyogó szalagok, a diszes koszorúk, s nem kilence kötél ránk-gatja a toronyok harangjait hirdetui, hogy megnyílt előtte a sir, s utána — — az örökség! . . .

Ki felel azonban arról, hogy e polgártársunknak nem-e valami irigység keseríti máját? En legalább tökéletes igazat adok a halotti pompa kedvelőinek. Ebben talát legalkalmasabb kifejezést minden hamisítatlan érzés, melyet halottaink emlékének nyíltan szentelünk: ez határozza meg hogy kiről? med-dig beszéljenek az emberek — — holta után; ez adja meg a veszteség feletti bánatunk mértékét — — a világ előtt! Természetesen a rejtett fájdalom, e néma jótékonyt anuak nevében, kit gyászolunk, nem tűnne fel, s hogy feltűnő legyen árverelünk egész a pazarlásig.

Es — csodálom — ez a pazarlasi ösztön csak gonoszabb hajlamainkat zsákmányolja ki, azaz mindig csak azokat, melyek épen ideünyserűvé lettek. Ha kutatjuk, eltaláljuk okát, hogy közművelődés, irodalom, ipar, művészet, melyekben még

Az országos s megyei tagsági díj hátralékok tetemesen felszaporodván, ezek behajtása céljából a legrigoróbb eljárás foganatba vétele határozott.

Olvasatott az országos központi jegyzőegylet múlt évi közgyűlésére kiküldve volt képviselők terjedelmes jelentése, s megválasztattak a folyó évben ugyancsak Budapesten tartandó országos jegyzőegyleti közgyűlésre kiküldendő képviselőkül Friderik Vilmos egyleti elnök s Pászár Gusztáv egyleti főjegyző.

A közgyűlésre beadott járási körök szabályrendelet tervezetének átvizsgálására, illetve átdolgozására egy 5 tagú bizottság küldetett ki, egyhangulag megválasztván e célból: Friderik Vilmos, Marton Bertalan, Remenyik Károly, Prékopa Károly és Záhonyi János; ugyanezen bizottság a községjegyzői hatáskört érintő nyomtatványjegyzék s minták tervezetének átvizsgálásával is megbízva lett.

Elnök megbízott, hogy az egylet nevében kérvényt intézzen a tekintetes megyei törvényhatósághoz, kegyeskednek megvédeni a magas miniszteriumot a községi törvény revíziójára s ezzel kapcsolatosan a községi jegyzők anyagi helyzetének javítására felkérni, s ez ügyben hasonló eljárásra a többi törvényhatóságok is felszólítani.

Tárgyaltak továbbá az országos központi jegyzőegyletből leérkezett több rendbeli indítványok, melyekből fontosabbak: Semogy megye jegyzőegyletének indítványa, mely szerint a ló- és marhalevelek egybevonása és bélyegjegyes szelvényfűzetek alakjában kiadása, illetve kezelése a magas kormány-nál kérelmeztessek. — továbbá Tolnamegye jegyzőegyletének indítványa az országos közmunka összeírás, megváltás s leszolgáltatást tárgyozó törvény alkotása ügyében. — ugyancsak Vágó Ferencnek az országos jegyzői évkönyv ügyében indítványa. stb. stb.

Igen fontos s nemes czélú indítványt terjesztett elő Gurányi István Pestmegyei Győröd községi jegyző egy Budapesten építendő országos jegyző árvaház alapítása iránt. — a közgyűlés e nemes czélú elvben pártolja, de egyelőre a kivihetőség nehézségeitől tart.

Némileg megnyugtatóbb érzéssel fogadta volna az egyleti közgyűlés Beliczky József kartársunk elhunytának leverő híret, ha öt kiskorú gyermeke általunk, egy országos jegyző árvaházban már is elhelyezhető lenne, így azonban jókaratunknál s részvétünkkel alig terjeszkedhetünk tovább, a mélyen megsomorodott özvegy s kisdéd árvák jövőjének érdekében.

Egyletünk nevében ez alkalommal is [hálás köszönetet mondunk Szontagh Bertalan ur ó nagyságának, meggyeink köztisztelet s szeretetben álló alispánjának, a jegyzői kar iránt mindenkor tanusított cemeslelkű jóindulatáért s áldozatkészségeért. — Mélyen tisztelt alispánunk a f. évi május 12-én tartott nyugdíjintézet közgyűlésben, elhunyt kartársunk özvegye s árvái javára aláírási ívet nyitott s 5 frttal a gyűjtést megkezdte, begyűlt eddig 28 frt 50 kr. mi az özvegynek kifizetett.

Elismerés és béke lengjen a még ifjan elhunyt derék kartársunk sirja felett. — ti pedig tisztelt kartársok! kövessétek szeretett alispánunk ó nagyságának nemes példáját folytatások a gyűjtést, tekintsetek az árvákat saját gyermekeinknek, kikről jövőben sem lenne szabad megfeledkeznünk. Vajha Gurányi István kartársunk nemes eszméje országosra visszahangra találva, mielőbb a kivihetőség stádiumába léphetne, hogy az ily árvákból a hazának derék honpolgárokat nevelhessünk. Talán nem is lenne ez kivihetetlen, ha Magyarország 4—5 ezer jegyzője áthatva e nemes eszmétől, kivétel nélkül odaadó közreműködésével buzgóan hozzájárulna a megvalósítás előmozdításához.

Visszatérve a napirenden levő tárgyakra. Friderik Vilmos egyleti elnök indítványozza, hogy szélesítsük ki gyűléseink tárgysorozatát, emelkedjünk fel hivatásunk magaslatára s bíráljuk meg magunkat: birunk-e mindazon kellekekkel, melyek sokoldalú teendőink elintézéséhez szükségesek. Tartsunk felméréseket s értékeléseket a közigazgatás megszálalhatatlan kérdéseiben, mert hiszen csaknem a hányan vagyunk, annyiféleképen kezeljük teendőinket, például községi számadásokat,

mindig közepesen állunk, miért nem válnak valahára már köztünk szüntelen divatosakká, ha csak ez volna szükséges ahhoz, hogy köztünk hódítsanak.

Nagyon egyszerű a megfejtése! Nálunk nincs olyan közvélemény, mely erős karokkal tudná megadni amaz irányt, mely felé társadalmunk minden rétege céltudatosan haladhatna. Nincs is olyan helyi sajtó, nincs független közlöny, melyben tekintélyes és tehetséges ragadnak meg a kezdeményezést a széthúzó erők egyesítésére. Ezért nincs egyleti életünk olyan, mely tenni tudna és akarna azon célért is, mely a másoknak jelszava.

E tapasztalat valóságán mitsem változtat egy-két diadal emléke, nem a halomra gyűjtött tőkepenz, mely mint holt kéznek kineve, évről-évre szaporodhatik ugyan, de közéletünkre gyámölestelenül, ha bennök csak a külső ragyogást keressük.

Ennek elég hathatós — bár néma — bizonyítéka azon körülmény, hogy még egyetlen közművelődési társulatunk sem kísérlette meg tagjait, vagy e megye lakóinak egy tekintélyes részét arra bírni, hogy testületi megjelenéssel igazolja érdekességét, tulajdon hazájának, saját nemzet fiainak ipar és művészet terén tett, s a külföld által is méltányolt fejlődése, emelkedése iránt.

Ugyan lehet-e tagadni, hogy ez is árverés, csakhogy nem fel-, de lefelé? Valóságos verseny, az eszményi cél iránti közönységekben.

E verseny többi térein is örömet közölnék a túrelmes olvasót — ha ugyan idáig követni kegyes volt, — de kissé sokáig tartana, mert szükségképpen megemlékezni kellene olyan igazságokról is, melyekkel papíron szívesen találkozunk, de érettek fejünket beveretni hajlandók nem igen vagyunk — legalább idő előtt.

Hanem a közöttünk működő színészekről még sem felejtkezhetem el, — kik részben nagy tehetséggel, általában pedig elvitáztatlan szorgalommal törekednek hivatásukat betölteni, közönységünket élvezetes előadásokkal, és pedig olyanokkal is meglepni, a minőköt vidéki állandó színházakban sem mindig találhatunk.

A részünkről eddig — egy-két alkalom kivételével — tanusított közöny, már csakugyan nagyobb, mint a mennyit, műzülésünk jó hírének rovására, említés nélkül hagyhatnák, fő-

előirányzatokat, birtok nyilvántartást, hadkötelesek nyomozását, idegenek nyilvántartását s egyéb szűzféle különböző dolgokat. Ezen indítvány általános helyesléssel fogadtatván, a közgyűlés azon reménynek adott kifejezést, hogy ez eszme meggyökerezve, jövő közgyűléseinket annál érdekesebbé s hasznosabbá fogja tenni.

Marton Bertalan alelnök indítványa folytán, egyletünk mint testület, a Gömörmegyei közművelődési egyletbe alapító tagként belép, s azt szellemileg és anyagilag támogatni kedves kötelességének tartja.

Prékopa Károly indítványa, hogy az országos kiállítás megtekintésére e megye községjegyzői tömegesen utazzanak Budapestre, az országos központi jegyzőegylet évi közgyűlése alkalmával — közhelyesléssel fogadtatott, s elnök megbízott, hogy a magyar államvasutak tekintetes igazgatóságához vasúti díj kedvezmény iránt egyletünk nevében kérvényt intézzen.

Előterjesztett, hogy f. évi február 3-án a szigorú bizottságba meglettek választva rendes tagoknak Kovács Ferenc és Szokolay Nándor s póttagnak Györi Frigyes.

Az egylet tisztikara megválasztatván, elnökké többször ismételt közöhhajjal, Friderik Vilmos lett megválasztva, ugyancsak egyhangulag ismételt választottak meg: alelnökké Marton Bertalan, főjegyzőnek Pászár Gusztáv, pénztárnoknak Prékopa Károly, folytatónak egyhangulag lettek megválasztva: 2-od jegyzőnek Záhonyi János, választmányi tagoknak: Remenyik Károly, Urbán Mihály, Valentinyi Lajos, Rudnay József és Szentpétery Géza. Elnök s tisztársai megköszönve a bennök helyezett bizalmat, az egyleti tagok szíves támogatását kéri.

Jövő évi közgyűlés helyül Pelsőcz városa tüzeltett ki. Közgyűlés után — minthogy a rima-murány-salgó-tarjáni vasúti-részvény társaság műszaki vezérigazgatója: nagyságos Borbély Lajos ur szíves volt intézkedni, hogy a községi jegyzők kalauzolás mellett a likéri új vasgyártelepet megtekinthessék — az egyleti tagok egy része, kik a közbejött nagy eső végét bevárhatták, a nagyszerű vasgyárat Kösch Frigyes ur kalauzolás mellett megnézték. — többiek vasuton utazva ezen élvezetet nélkülözni voltak kénytelenek. A közgyűlés Borbély Lajos vezérigazgató ur ó nagyságának ezen szíves figyelemért jegyzőkönyvi meleg köszönetet mondott.

A közgyűlés lefolyásának röviden esetelt főbb mozzanatait közli

Pászár Gusztáv, egyleti főjegyző.

Soós Miklós sírszobra.

T. szerkesztő ur! Annak idejében említve volt becses lapjában, hogy én a gömöri ev. ref. egyházmegyei „Haván 1881. ápril 5. tartott közgyűlése alkalmával — látván az én barátomnak igen behorpadott s alig megtalálható jeltelen sírját — gyűjtést, aláírást kezdtem meg a költői lelkű Soós Miklós, előbb rimaszombati, majd hanvai lelkészársam sírszobrára. Legyen szíves tehát most, midőn a szerény emlékkő immár — valahára fel van állítva számadásomat is közölni, annyival inkább, mert közkedvességű lapjának tisztelt olvasói között találhatók legnagyobb részben azok, kik e kegyeletes czélra adakozni szívesek voltak.

Az említett egyházmegyei gyűlésen következő adományokat vettem kezemhez: Tóth Samu 1 frt. Terhes Pál 2 frt. Kovács László 1 frt. Özv. Sárosi József 1 frt. Ragályi Gyula 5 frt. Bornemisza István 2 frt. Balogh Béla 1 frt. Farkas Ábrahám 2 frt. Csider Károly 2 frt. Diószeghy Zsigmond 3 frt. Hanvay Zoltán 5 frt. Molnár József 2 frt. Lőrinczy Endre 2 frt. Bálint Dezső 1 frt. Csabay Pál 1 frt. Szentmiklóssy Miklós 2 frt. Ruszkay Gyula 1 frt. Osváth István 1 frt. Farkas Gyula 1 frt. Lenkey Lajos 1 frt. Özv. Darvas Pál 5 frt. Csizi Miklós tanító 1 frt. Összesen 43 forint.

Ezen összeghez gyűjtötték még dr. Szabó Samu és Káposztás József barátaim Rimaszombatban a következő adományokat: takarékpénztár 20 frt. Nép- és Iparbank 10 frt. Rásky Bertalan 1 frt. Baksay István 1 frt. Özv. Jánosdeáké 1 frt. Pongrácz Pál 1 frt. Dapsy József 1 frt. Dapsy Viktor 1 frt. Dr. Szabó Sámuel gyűjtő 2 frt. Lengyel Andor 3 frt. Baksay József 1 frt. Bernáth Gyula 1 frt. Szentpétery Béla 1 frt. Réthi

leg midőn tudom, hogy a tavalyi lovarda sáros, hideg őszi időben egyetlen estén nagyobb közönségnek örvendett, mint Bárdódy társulata most egy egész hét alatt.

Nem lehet ugyan czéлом a közönség izlését bírálat alá venni, s azt is elismerem, hogy sok emelkedett szellemmel dicsekedik egyes tagjaiban, de a nagyobb részről nyilvánuló hűdség, színieradalmunk legjelesebb termékei iránt is, nem indokolható egy Maar Julia, Bács Károly Czakóné, Kovácsicsné, Szabóné, Molnár Vilma, Tukoray művésztével, s a többi jó erők igyekezetével szemben, kik, hogy csak néhányat említek, a „Vasgyáros“, „Buborékok“, „Szabin nők elrablása“, „Ember tragédiája“, „II. Rákóczy Ferenc“ előadása által minden művelt egyén elismerésére tették magukat érdemesekké.

De végre is, hol itt az „egy hét története?“ Én bizony csak annyit tudok, hogy eddig nem történt említésre méltó semmi. Ebben is van valami, a min nem szabad, de nem is lehet szó nélkül napirendre térni. **Halga . . . s.**

A tengerészeti osztály a kiállításon.

Uj, ismeretlen világ küszöbét lépi át a szárazföldi pályán, amikor betér a közlekedésügyi miniszterium középhajójába, a melyben a tengerészeti osztály van elhelyezve. Ez új világ csodás alakjaival, szokatlan méreteivel, idegenszerű színezetével meglepi, elragadja a szemlélt, a kinek lelkében e dolgok láttára egyszerre dereng föl a „Thalatta“ örömiradálával a legnagyobb magyar legnagyobb szózata: „Tengerre magyar!“

Vizek sivataga, mérhetetlenség jelképe, bűbajos csodák otthona, tenger a te neved. Feneked mélyen piros korallerdők bogas ágazata közt ott nyúzsógnak a quabok ezrei; hajjaid ölében kejesen hullámzik az algák tarka csillamu növényzete. vizedet halóriások szelik át, felszínen vig delfin bukdácsol a verőfényben, követve pajzánul a bárkák vitorláit, a gőzösök roppant tömegét, a melyek a világító torony fényénél szelik át a harsgó habokat.

A tenger e világát, a víz mélyében rejülő, felületén uszó csodákat miód megismerhetni itt e esarnokban.

Ime ez asztalokon és állványokon bámulni való hűség-

Bálint 50 kr. Kern Adolf 1 frt. Benyo Lajos 1 frt. Maman, Károly 1 frt. Ethey Frigyes 1 frt. Dr. Lichtschein 1 frt. Itj. Sütő István 1 frt. Széplaky Lajos 1 frt. Rimaszombat városa 5 frt. Lengyel György 1 frt. Soós Ferenc 1 frt. Lengyel Sámuel 1 frt. Káposztás József gyűjtő 1 frt. Összesen 62 forint. Az ideiglenesen takarékpénztárba letett gyűjtélék kamata 8 frt 86 kr. Ezek szeriat rendelkezéseimre állott összesen 113 frt 86 kr.

Kiadásaim következők: A Gerenday által porosz szürke gránitból készített szobor ára 80 frt, aranyozott jelvénye (lant és biblia) 5 frt. felirata (Soós Miklós barátai és tisztelői stb.) 5 frt 60 kr., szállítása Budapestről Bannrévára 5 frt 60 kr., postai és felállítási költség 1 frt 42 kr., összes kiadás 97 frt 62 kr.; felmaradt 16 frt 24 kr. mit Terhes Pál rimaszombati, lelkes barátomnak a végre adtam át, hogy az ottani kófaragóval értekezvén, eszközölje a szobor szilárdabb alapra helyezését, mert még most csak a pusztá földre állított fel. Ohajtottam volna valamelyszerű kerítést is alkalmazni a sirhalom körül, de hát!!! Ha még ezentúl bárki is becses adományával s gyűjtélékével szerencsétlen: talán-talán az is meg lesz.

Szükségeseznek látom itt megjegyezni, a szoborállítását illetett minden ügyekben fentnevezett gyűjtőtársaim véleményét s helybenhagyását előre kikértem s megnyervén, intézkedtem, utólag pedig a nyugtákkal igazolt részletes számadást is előtők megtartottam s e részben ezentul is bárkinek parancsára előllok.

Fogadják köszönetemet a kegyeletes szívű adakozók és önként ajánkozott gyűjtő társak! Fogadja elismerésemet, hanvai lakos Király Samuel barátom is, ki a szobornak Bannréváról Hanvára kiszállítását eszközölni s felállításánál is — szorult helyzetemben — hatalmas segédkezet nyújtani kiválólag szíves volt.

Serke, 1885. július 20. **Tóth Samu**, ev. ref. lelkész.

Levelezések.

Rimabrézó, 1885. július 21-én.

A „Gömör-Kishont“ f. hó 12-ikén megjelent 28 ik számát csak ma olvashatván, az „esperességi közgyűlés“ című cikkre vonatkozólag következő helyesbítések közlésére kérem fel a mélyen tisztelt szerkesztőszéket:

I. A gyűlést megnyitó isteni tiszteletnek ugy éneklése, mint imádsága, nem tót, de magyar nyelven történt. Tanuskodhatik róla mindenki, kinek a gyűlésen tulle volt a hallásra! Kár volt tehát a meg nagyérdeművé válható névtelen cikkírónak rosakaratulag és szándékosan valótlanul írni! Avagy gondolja, hogy csak az ő imája lehet magyar? (ha ugyan szokott imádkozni? mert bizonyos „illumináltak“ mai nap egészen felesleges portékának szokták az imát tekinteni?)

II. A hosszadalmas szavazási aktus részletezésénél szintén valótlanul állít cikkíró ur, midőn mondja, hogy „Kokova tisztán a magyarellenes tót párt jelöltjeire szavazott.“ Rathényi, Paczek, Okolcsányi, Molnár G., Pászár G., Kolbenheyer, Farkas urak, Kokova jelöltjei s választottjai, mit szólnak ehhez!?

R. mabrézót szellemdusán azzal tisztelt meg, hogy „mint eddig mindannyiszor, ugy most is „valde prudenter ac circumspecte“ felerészben az egyik, felerészben a másik párt képviselőre adta szavazatát.“ — — — Igaz, nem szerettem, ha Rimabrézón hiányzanék a prudentia, meg a helyes circumspectio. — — de kerekén tagadom, hogy Rimabrézón 9 év óta, oly felemás denevér jellemű gondolkodás lett volna az irányadó!

Az egyház szavazati megállapodását cikkírónak vagy bárki másnak, jegyzőkönyvünkben bármely órában előmutatni kész vagyok. Csak három névben tér el a megállapodás, a rimaszombati egyház (tán csak nem pápailag esalhatatlan, vagy czárilag muszájtott) szavazatától; három pedig nem fele a huszonnyolcra, (ezt a legagyafurttabb rabulista sem bizonyíthatja be!) s azon három közül egy sem nyervén szavazat-többséget, hivatalba ugy sem jutott! Különb a tisztválasztó szavazatoknál, széles köpenyű autonomiánk mellett, kivált falunkon a helyi viszonyok és körülmények nagyon sokat nyomnak a latban. Fejjele a falnak menni: soha sem tanácsos!

ben a tengeri hajók százféle nemei vannak bemutatva. A legapróbb részletekig híven kidolgozott mintái ezek a nagy hajóknak, olyanok, mintha a valóságos hajó-óriásokat látva az ember ezerszeresen kicsinyítő üveg alatt. A három vitorlájú halászbárka, a ferge brigantin, a lenge schooner, a háromárboctu brigg, a hatalmas testű szállító-gőzös: mindezeknek játszi miniatürképe látható itt meglepő változatokban.

A tengerek belzebubja, a torpedó sem hiányzik a gyűjteményben. Ime ez a bálna-formájú, fehérre mázolt vastest: ez volt a Whitehead fiúmei torpedógyáros első torpedókészítménye, a melyet tizenhárom évvel ezelőtt próbaképen bocsátott a Querneroba. — Tökéletlen volt még akkoriban a szerkezet és a jó torpedó elhúvát a mélységben, nem hogy kárt tett volna másokban, hanem még maga is belefáradt a sok tévelygésbe és kifogyván a lélekzet belőle (sűrített levegővel töltik az istenadát), kapta magát lefeküdt valamely zátonyfelére. Másfél év mulva valami quarueroi halász bálnát velt fogni, a mikor bejeje akadt a halója. Hát a mikor ügygyel-bajjal kihuzta, vasból való hal volt halójában. Azóta bezzeg ilyen csuf-ság nem esett meg a Whitehead torpedóján. Kitalálta az anglus a módját neki, hogy sohse téved el hajszálnyira, a hová és a mikor a küldője akarja. Óramű idézi elő ezt a rop-pant csodát és jaj annak a hajónak, a melynek falához a torpedó oda talál ütődni. Forgácsnak való sem marad a fájából, hirmondónak sem a rajta élőköl. Ahol van a torpedó-hajó, az a kis szörnyeteg, a mely ha egyet prüsszent, hát mind a két orra lyukából egy-egy torpedó buvik elő, neki turakodva a szemben álló páncélos hajónak, a mely bucsut is vehet ám hamarosan ettől a szép világtól.

Vízhatlan barna öltönyében, réngeteg üveg és éreztisak-jával fején, fenéjáró buvár dünyög itt egy sarokban. Amott mellette nagy állványon a tengeri halak ezer neme látható kitömötten, legfelül a mélyek falánk óriása, a ezethal, kitötött nagyfogu szájjával. Nem volna jó ennek a kettőnek összekerülni odalena a mélyekben: a buvárnak meg ennek az óriásnak. Valamelyikük megbánná és az nem egészen bizonyos, hogy a buvár, mert éles tört hord fegyverül az övében. Hanem azért olvasóim közt mégis alig akadna olyan, aki buvár szeretne lenni: hanemha természetbuvár, mert ennek csak kitömött ezethalakkal van dolga.

III. „Engedi-e magát Rimabrezó a magyar párthoz soroztatni?” kérdi a névtelen patrióta. — Határozottan felelem: „Nem engedi magát onnan kitagadtatni!” Czikkiró kedveért, bármennyire szeretne is, — a mint nem voltunk, nem is leszünk panszlávok, se magyarellenés tótok, de maradunk halálunkig érzellemmel, gondolatlanul, szóval s tettel mindenkor igaz lelkű magyar hazafiak.

IV. Miért volt a közebéd a likéri gyártelep élelmezési raktárnokánál? Leginkább azért, mert a mióta Brézón Hudak vendéglős ur meghalt a rimaszombati képviselő urak soha sem akartak a helybeli izr. bérletnél ebédre maradni. (a közeli falvak követei is mind haza mentek) hanem 10—12-en rendszeresen felrúdtak Likérre Birastingel urhoz ebédelni. s ők elsőként bontották meg a társas ebédelés rendjét. — most tehát kiválólag az ő kedvükért s kényelmükért rendeltetett meg oda a közös ebéd (30 személyre s 40-en vettek benne részt!) a holott is mivel még maga az ékes tollu ezikkiró ur sem teasztirozott. (vagy azt várta, hogy őt köszöntse fel valamely jámbor khodscha?) ép azért laumentál nagy keservesen, s jövőre Szombatba kívánja az esperességi közgyűléseket. — Mea pace! — Valószínűleg potens persóna Veselkedjék neki, talán kiviheti! Ott aztán rebus bene gestis — teli tányér . . . teli pohár mellett nemcsak lelkesen teasztirozni, de a valóságnak megfelelő hírlapi közleményeket is „sine ira et studio” (odio?) írni megtanulnánk!

Egyébiránt nagy jó uraimék, jó protestánsok létökre, ne sajnálják megolvashatni mit mond szent Pál apostól Galatákhöz írott levele 5 fejezetében, a 14—15. versben.

Liszky János, ev. lelkész.

Dr. PATZEK MÓR,

Gömörmege főorvosa nincs többé!

Tegnap, midőn a hajnal megnyitá az ég kapuját, szállt el szelleme.

Kilencz havi súlyos szenvedése mellett is Jóbként tartotta meg hitét, mert — vallásos volt. Tudta, mi lesz bajának kimenetele, hisz orvos és így — készen volt.

Kevés ember mondhatja el magáról, mint ő elmondhatta: jól éltem, meghalhatok.

Az emberiség szolgálatában negyvennyolcz évet eltölteni már magában nagy érdem; kétszeresen az, midőn azt önzetlenül, számszorosán, ha önfeláldozással töltöttük el. Az orvosnak, olyanoknak, mint a ravatalon fekvőnek, ilyen önzetlen, önfeláldozólag tevékeny élete a tisztelet legkiválóbb tárgya, emléke örök az emberek szívében.

Volt egy idő, midőn Rimaszombat városi triászát a fővárosi körök is nagyra becsülték, s e város vidéke nagy áldásnak tekinté. E triászból már csak a Nesztor él.

Kit ennyi tisztelet övez, szeretetre is érdemes.

Boldog családi körnek patriarchája volt. Szerencsés viszonyok közt ép családi élete példa gyanánt szolgált. Nehéz aggodalommal látták övét, a különben erős szervezetű s úgy látszott, egy évszázadra termelt férfi életerejének hanyatlását. A hosszú hónapok sulya az áldott, jó nő vállaira nehezedett. Gondos, gyöngéd ápoló keze enyhíté a beteg kinjait, de meg nem gyógyíthatá a szenvedőt. Fájdalmát tetézte leányának s családjának távolléte. Midőn az utóbbi napokban a viszonzlítás öröme szemében még föllobbant, mint a láthatáron lehunyó napnak végső sugarai, ijesztő árnyakat vettek észre körüle.

S ime befejezte a nehéz harezot, melyet győzelmesen megharcolt életében; annál érdemesebb hát nemcsak arra a koronás érdemkeresztre, melyet a fejedelemtől kapott, hanem az igaz hála és szeretet koronájára is.

Kisérjük el mindnyájan örök nyugalom helyére, hol csendes legyen álma!*)

Felhívás.

A gömörmegei muzeum-egyesület tisztelt tagjait van szerencsém felkérni: méltóztassanak úgy az esetleg 1884. évre hátralékban levő, mint a folyó évi tagsági díjakat, (rendszeresen 1 frt, pártoló tagoké 50 kr.) hozzám beküldeni.

Rimaszombat, 1885. július 24.

Dapsy József, egyesületi pénztáros.

Hírek és vegyesek.

Rövid öröm. Hatvannégy éven át művelte Molnár Antal susányi tanító az „Úr szőlőjét,” s bizony nagyon rászolgált ama kitüntetésre, hogy érdemei felsőbb és legfelsőbb helyen is méltányoltassanak. A népnevelés e 82 éves nestora, végre csakugyan megtekinthető az ígéret földét, az az hogy csak a ragyogó arany keresztet, közel azon pillanathoz, midőn már az élet keresztjétől is megszabadulandó volt. E hó 15. napján érte a kitüntetés, midőn Groó Vilmos

kir. tanfelügyelő ur több lelkes és tanügybarát jelenlétében adta át neki az ékszer, mely bizony-bizony hamarabb is jöhetett volna, hogy fényt hinthessen az érdemes férfi alakjára, mely ma már ott pihen, hol az új élet kezdődik — — — a sírban. — E hó 19-én helyezték örök nyugalomra. — Legyen áldott emlékezte.

Dr. Patzek Mór, Gömörmegei tisztifőorvosának elhunytá alkalmából a család a következő gyászjelentést adta ki: Patzek Mórné szül. Rigó Emilia és gyermekei: Emil, Emma, ez utóbbinak férje: Dapsai Dapsy Viktor s gyermekeik: Vilmos, Viktor, Alice; — Patzek József; — Badini Hudoba Sámuel és neje szül. Rigó Mária s családjuk, valamint a számos rokon fájdalomtól megtört szívvel jelentik forrón szeretett feledhetetlen férje, atyjok, ipja, nagyatyjok, fivére, illetőleg sógorok és rokonok Dr. Patzek Mór orvostudor, Gömör-Kishont megye tisztifőorvosa, kir. törvényszéki orvos, a Ferencz József-rend lovagja, a rimaszombati ev. egyház felügyelőjének stb. folyó évi július 25-én, reggeli 1 órakor, életének 75-ik, s boldog házasságának 39-ik évében, hosszas szenvedés után, végtelenségben történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak tetemei f. hó 26-án, d. u. 4 órakor, evangélikus szertartás szerint tétetnek a helybeli sírkerthbe örök nyugalomra.

Békés háboru napjait éltük át közelebb, míg a megyénkbe érkezett fényes honvéd huszár tisztikar előtt a magasabb rangra képesítő tisztizsga folyt, körülbelül azon téreken, hol 37 év előtt Schlick rendezte oldalt-hátra összpontosító mozdulatait. Ma már bevégezve a küzdelem, s ha nem esalódunk, Máriássy János altábornagy ur, ki a hadműveletek sikere fellett bíraskodni van hivatva, egész táborkarával vendégünk lesz a mai s holnap napon át. E ritka szerencse emlékére lett a dalárda nyári mulatsága mára halasztva, s a városkert köröndjét bizonyosan tanui leszünk a magyaros vendégszeretet versenyének, mert, híven az ősi szokáshoz, „erre már csakugyan inni kell egyet.” Szívvel üdvözljük az érkezőket annál inkább, mert soraikban régi jó ismerősökre is talál a közönség.

Jutalomjátéka lesz holnap hétfőn, e hó 27-én az itteni színtársulat egyik tehetséges tagjának, Kovácsicsné Sarolta asszonynak, mely alkalommal Derék Antal énekes népszámítva, a „Buzavirág” fog színre kerülni. — Ugy az előadást, mint a jutalmazandót ajánljuk művelt közönségünk szives pártfogásába.

Szerencsétlenség történt a múlt heti katonai gyakorlat alkalmával Tornallya vidékén egy honvéd közhuszárral. Előőrsi szolgálaton volt, midőn egy kémszemle csapat bukkant rá, de csak oly távolra, hogy az elfogatás elől menekülhetett, ami bizonyosan sikerül is neki, ha lova, egy árkon ugorva keresztül, meg nem botlik. Midőn épen talpra állt, az utána iramodott egyikének lova oly szerencsétlenül rugta fel, hogy még más nap sem nyerte vissza eszméletét. A súlyosan sérült Tornallyára vitték ápolás végett. Agyrázkódásából — hír szerint — aligha fog felépülni.

Ritka ünnepély rendezése van tervben. A megye őszi közgyűlése alkalmával (szeptember második felében) a gömörmegei muzeum-egyesület tartja első ünnepélyes közgyűlést, melyen kiváló szakutadók fognak értekezni. A „Széchenyi-kert”-ben tombola és tánc, este fölvadások országos nevű iróktól, érdekes zenei részletekkel rendeztetnek. A muzeum-egyesület ez alkalommal adja ki első évkönyvét, melyet a tagok valószínűleg díj nélkül kapják. Talán sikerül ezen megyei intézménynek oly lendületet adni, hogy kulturális hivatású egykor betölthesse. Elvez azonban általános megyei érdeklődés szükséges.

Építkezés. A helybeli gymnasium új szárnya, s az ev. leányiskola épülete már befejezéséhez közeli, s ketszegtelen, hogy rendeltetésüknek kellő időben fognak átadatni.

A lakás-szücség. a lassan bár, de folyton emelkedő házak dacára kezd nálunk is érezhetővé lenni, főleg azokra nézve, kik az újabban rendszerezett kataszteri nyilvántartáshoz lett kineveztetésük, avagy más ok folytán, közénk telepedésüket nem halogathatják. — Egy, a köztérhez és hivatalokhoz közeli, két szobából s mellékhelyiségből álló lakás iránt, mely már ez év aug. 1. napján elfoglalható lenne, kiadóhivatalunk szives szolgálattal értesítéssel.

A gömörmegei muzeum egy évi szünetelése után nemsokára megnyitható lesz. A mint ugyanis a múlt nyáron a városi kaszárnyából kénytelen volt kiszorulni, a községi iskola átvett neki ez ideig menedéket. Most az iskolának ama helyiségre szükségéjében, fővább kell a megyei muzeumnak vándorolnia. Az intézőknek, sikerült a most épülő ev. leányiskola egyik szobáját kibérelni, hogy a hajléktalan megyei muzeumot oda elhelyezték. — Azt hisszük, ott már szeptember havában a közönség részéről is hozzáférhető lesz annyival inkább, mert a muzeum egyesületi közgyűlése ugyanakkor meg fog tartatni.

Élégfétel. Azon elkeserítő surlódásokra, melyek a vásárainkat látogató közönség és a helypénz bérlői között, minden jogos felszólalásaink, adataink dacára, mostanáig felmerültek, csakugyan olyan hivatalos engedély adott könnyen kiszákmányolható alkalmat, a minek létezésében — ha színről-színre nem láttuk volna, — kételkedni annál inkább ohajtánánk mert egyáltalában nem lehet elfogadhatólag igazolni olyan hatóság eljárást, mely felsőbb megállapítástól függő terheket ró a közönség nyakába a nélkül, hogy legalább a méltányos eljárást biztosította volna viszont. — Midőn e körülményt az intézők irántunk szívenvelgett „fel sem vévés”-vel szemben a közönség figyelmébe ajánljuk, mi öszinte sajnálatunknak adunk kifejezést a felett, hogy ama napvilág elől rejtgetett okmányba korábban betekinteni alkalmunk nem volt, s hogy annak idején közzétéve nem lett. Reméljük azonban, hogy ez utóbbira nézve még is csak elszánja valaki magát, annál inkább, mert közérdeklő dologban a nyilvánosság mellőzése mindig — bár néha méltatlan — gyanúsításra ad okot, — ami bizony senkinek sem állhat érdekében.

A párisi magyar egylet e hó 5-ikén tartott közgyűlésében elhatározta, hogy építendő háza ügyét újra felveszi és a hazai közönség figyelmébe ajánlja. Már 1877-ben 250 darab 100 irtos kötvényt bocsájtott ki, melyből 1878. decz. végéig 120 darab el is kelt. Amaz idő óta azonban meg sem tehetett, hogy céljához közelebb érhesse: az idők rosra fordultak. A párisi háztelek ára felszökött, a nemzet figyelmét és jótékonykását elvonták Bosznia és a szegedi árvíz. Most a viszonyok jobbra fordultak. A háztelek Párisban olcsóbbak a magyar országos kiállítás fényes eredménye és a külföld által is bevallott teljes sikere. hazánk figyelmét az iparra irányítja, és a párisi magyar egylet megragadja az alkalmat, hogy végre felépíthesse saját házat, mely a Magyarországból érkező iparosoknak az első segélyt nyújtani lesz hivatva. Emlékiratot fog az egylet nevében a házügyi bizottság kibocsátani, melyben felkéri a hazai közönséget, a városokat, pénzügyintézeteket, ipartársulatokat és gazdag főurakat, venniük meg a megmaradt 130 kötvényt. — Reméljük, az egylet, melynek hivatása a magyar iparban, és kibátása annak emelésére, az országos kiállítás is tapasztalható, nem fog felhívásával kudarcot vallani.

Uj-Tátrafüred látogatóinak, — állandó és átutazó vendégeinek száma, amint a hozzánk érkezett névjegyzékből kitünik, ez idén már 735-re emelkedett, amiről élénk furdói életre következtetünk. Hazánk természeti szépségeiben gazdag pontja meg is érdemli, hogy sűrűn látogatva legyen.

A Mahdiról hoz érdekes cikket Hatala Péter kitünő orientalistánk tollából, az „Ország-Világ” 29-ik (jul. 18.) száma. Ezenkívül az érdekes közlemények hosszú sorát találjuk e jelen szerkesztett lapban: Igy „A szent Márk egyik galambja” elbeszélés Majthényi Flóráról; „Ovidius szerelmi dalaiból” Onossy Mátyás orsz. képviselő fordításában; „Két vén gyerek” regény Gabányi Árpádtól; „Bolyongtam,” költemény Petri Mórtól; „A hétről” Borostyáni Nándortól; „Az új angol kabinet” Szokolay Korneltól. „Hogy járta meg Solymár Dénes a kiállítását,” humoreszk Szanday Zenótól. „A pályaválasztásról,” Kemenczy Kálmántól; „Gombos Menyhért a fotográfusnál” humoros történet 19 képpel. A nagyobb képek közül megemlítjük: „A magyar szépség csarnokát”; „A helyzet ura” eredeti rajz Benő L.-től; Ganz és társa pavillonját stb. Végül az állandó rovatok, melyeknek gazdagsága és élénksége meglepő, következők: Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok, a kiállításról, könyvtárc, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, innen-onnák, rejtvények.

Egy budapesti napilap szemlét tart a hazai bankok és biztosító intézetekről és következőképe fejezi be tudósítását. Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal még az „Azienda” biztosító intézetet felemlíteni. Az „Azienda” ugyan nem kizárólagos magyar intézet, azonban helybeli expositurjai teljesen megszerezték maguknak a polgárjogot Magyarországon. A helybeli igazgató-ságok oly hazafias buzgósággal teljesítik hivatásukat, hogy ezen intézetet bátran sorolhatjuk a hazai intézetek közé. Fent expositurak és igazgatókat említtünk és jogosan, mivel ezen intézet, melyről csak mint „Azienda” tétetik említés — két testvér intézet és pedig „Azienda” élet- és járadék biztosító és „Azienda” elemi- és baleset-biztosító társulatot képez. — Mindkét intézetnek külön-kezelése lévén, miedamelltestvérileg működnek közre. Nem tagadható, hogy az ily külön-kezelés költségek tekintetében a részvényeseknek nem igen kellemes, azonban a közönség ez által csak nyerhet; a kezelés könnyebben áttekinthető, — rendezettebb és a biztosítások elintézése az egyes ágazatokban gyorsabb és pontosabb A főelőny az ily elkülönítésnél a biztosító közönségre nézve abban rejlik, hogy az életbiztosításnál gyűjtött tartalékalap, az üzletileg sokkal ingadozóbb elemi biztosítás vezetései által nem rövidítetik. Ily elkülönítés minden intézetnél kívánatos volna. — Nem mulaszthatjuk el megemlíteni, miszerint mindkét intézet egyesítve a trieszti „Azienda Assicuratrice”-val bizonyos jogi viszonyban áll. — Ezen intézet ugyan a teljes erejében levő anyaintézet, mely felnőtt gyermekeit önkéntes abdicatio által ohajtja előmozdítani. — Az Assicuratrice az Azienda alakulása előtt kötött szerződéseket esetről-esetre legomolyítja, hogy ennek megtörténte utau gyermekeibe olvadjon, — miközben azonban hitelénél fogva nem szűnt meg régi felelősség önállólag működni. Egyenlőre ezen intézetek között teljes közösség létezik, a mennyiben egyik a másikért kezkesedik és egyik ügynöksége egyszersmint a másiké is. Röviden: az Azienda nemcsak egy erőteljes önálló intézet, hanem örököse és jogutóda egy másik virágzó intézetnek, melynek nevét már ma viseli. Az Azienda által elért eredmény feltüntetésére elegendő néhány adat az 1884. évről. Az élet és járadék biztosítási osztályban, 1884-ben nem kevesebb mint 4711 szerződés kötöttet 5.117.397 frt biztosított összegben. Ezen-közvetlen kötött szerződésekhez járult még egy a „Patria” életbiztosító bankkal kötött viszontbiztosítási szerződés folytán 10.652 szerződés 6.728.199 frt biztosított összeggel egy, hogy az 1884-ik év végéig lezárt új üzletet összesen 15.363 szerződéssel 11.845.596 frtra rugtak. Az üzlet összallománya múlt év december 31-én 48.784 szerződés 36.541.887 frt biztosított tőke volt. A tűzbiztosítási ágazatban 2.519.652 frt 09 kr. díj, és 53.912 frt 51 kr. illeték bevétel volt. Károkért az óriási összeg 1.133.357 frt 99 kr. fizettetett ki. — A jég-biztosítás 375.749 frt 33 kr. kifizetést igényelt. Végül legyen még a szállítmány biztosítás felemlítve, melynél viszonybiztosításra 118.839 frt 61 kr., és károkra 26.377 frt és 07 kr. fizettet ki. Már ezen rövid és futólagos kivonat is elegendő annak bizonyítására, hogy itt első rangú intézettel állunk szemben, melynél a legnagyobb buzgóság, párosulva a legnagyobb pontossággal, a közönség javára működik. Az intézet eljárásának megismerésére elegendő ennek megleget, mely mindeukinek rendelkezésére áll, megtekinteni.

A tulajdonképeni ezen országban uralkodó betegség.

Mint valamely tolvaj, éjjel lep ez meg bennünket. Né-melyek mell- és oldalnyílásban, olykor derekfájásban is szenvednek; bágyadtság és álmoság által lepetnek meg, szájuk ize ros, kütönösen reggelünkint; a fogakra bizonyos tapadós nyák rakódik le; étvágyunk ros, gyomrukat mint egy kő úgy nyomja valami, s olykor gyomrukbán bizonyos zsibbadtságot éreznek, mely étkezés által el nem osztható. — Szemei bes-esnek, kezei és lábai hidegek s tapadósak; kis időre rá köhögés áll be, eleinte, csak száraz, néhány hónap multával azonban bizonyos zöldes színű kiköpéssel párosulva, az illető foly-

*) Bővebb életrajzát s necrológiát jövő számunkban.

Kereskedő tanonczul

egy 14—15 éves ifju, ki legalább 2—3 gymn. osztályt végzett, **KERN ADOLF** rimaszombati **vas- és fűszerkereskedésében** azonnal fölvetetik. — Értekezhetni lehet bármikor ugyanott.

Hirdetmény.

3563. sz. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Klein Miksa** végrehajtónak **Szemes István** végrehajtást szenvedő elleni 120 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati királyi törvényszék területén levő Rimaszécs községben fekvő a rimaszécsi 150. sz. jtkben foglalt **Szemes István** nevére álló 80/a. hrszámmal jelölt 85. sz. házra s beltelekre az árverést 566 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi augusztus hó 24-ik napján délelőtt 10 órakor Rimaszécs községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 56 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Rimaszombat, 1885. évi május hó 22. napján. A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Fornét, kir. tszéki elnök.

Hirdetmény.

A nagyrozei kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Markus Gábor** végrehajtónak **Gál Bertalan** és **Bradovka Lujza** végrehajtást szenvedő elleni 462 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrozei kir. járásbíróóság) területén levő Ispánmező község határában fekvő az ispanmezői 129. 46. 111. 112. és 128. sz. jtkben **Gál Bertalan** és **Bradovka Lujza** tulajdonául bevezetett ingatlanokra az árverést 1308 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi szept. hó 21-ik napján délelőtti 10 órakor Ispánmezőn a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. — Kelt Nagyrozeén, 1885. évi június hó 10-ik napján. — A nagyrozei kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.
Molitorisz, kir. jbiró.

Hivatalos figyelmeztetés.

400. sz. — Miután kiskoru **Lengyel László** ellen a kiskorúságának meghosszabítása iránt a törvényes lépések folyamatba tétettek, addig is, míg az ez érdemi határozat, jogérvényre emelkednek, figyelmeztetik mindenki, hogy nevezett kiskorúval bármint viszteherrel járó jogügylet megkötésétől óvakodjék, mivel azok a gyámhatóság részéről jóváhagyást nem nyerendvén, érvényesíthetők a kiskorú ellenében nem lesznek.

Kelt Rimaszombat város árvaszékének 1885. évi június 12-én tartott üléséből.

(P. H.)

Szabó György,
árvaszéki elnök.

3—3

Utazók figyelmébe!

Alólírott tisztelettel felhívom mindazok figyelmét: kik az országos kiállítást megtekinteni, fürdőbe vagy máshová utazni szándékoznak és **utazó bőröndre** szükségük van, illet igen nagy választékban, jutányos áron üzletemben megszerezhetnek.

Ez alkalommal nem mulasztom el megemlíteni még, hogy **lószerzőmök, lovagló nyergek, lovagló- és más ostorok** stb. sbit készletben tartok; ugyszintén rendeléseket elfogadok és a legrövidebb idő alatt jótállás mellett készítek. Magamat a n. é. közönség jóakarátába ajánlva maradtam tisztelettel

Rimaszombat, 1885. jun. hó.

Trubint Lukács, szijgyártó.

Birtok eladás.

Gömörben — Tornallya közelében — egy jó karban levő rendezett

kisbirtok

(vasuti állomás,) kényelmes lakház és kerttel, valamint elegendő gazdasági épületekkel, az egész felszereléssel, eladó. Bővebbet **Kovács Miklós** ügyvéd Tornallyán.

tonos bigyadságot érez, az álom nem hozza meg neki a kellő pihenést; azonfelül idegessé, ingerültté s rossz kedvévé válik, balsejtelmek gyöttrik; ha hirtelen felkel szédülést érez, s az egész világ keringeni látszik vele; belei bedugulnak, bőre olykor száraz és forró lesz, vére megsűrűdik s megsziklik, szemféhére megsárgul, vizelete csekély s sötét színű, s hosszabb ideig való állás mellett üledék válik ki belőle, továbbá az étel gyakran felbőg, mi közben néha édeses néha pedig savanyus ízt érez, mit gyakorta szivdobogás követ, látása elvész, szeméi elgyengülés vesz rajta erőt. Mind ezen körülmények felváltva lépnek fel, s bizton felvehető, hogy az ország népességének majdnem egy harmada ezen betegség egyik vagy másik nevében szenved. Tapasztaltatott, hogy ezen betegségek lényege az orvosok által gyakran felreismertetett; némelyek által májbaj gyanánt, mások által mint emésztetlenség, ismét mások által mint vesebaj stb. lett gyógykezelve, anélkül, hogy ezen különböző gyógykezelések közül csak egy is sikeres lett volna, míg ellenben a „Shaker-kivonat“ ezen betegséget minden egyes esében tökéletesen elhárította. Ezen kitűnő gyógyszer valamennyi alább felsorolt gyógyszerárban megkapható. c2—6

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a **Siegel-féle hashajtó labdacokra** is van szükségök, a „Shaker-kivonattal“ kapcsolatban. A **Siegel-féle hashajtó labdacok** meggyógyítják a dugulást, elűzik a lézt és a meghalást, megszabadítják a főfájástól s elfojtják az epekiömlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemesebb s egyszersmind a leg-tökéletesebb labdacok minden eddig készítették között. A ki ezekkel csak egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédeden s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül hat.

Ára egy palaczk „Shaker-féle kivonatk“, 1 frt 25 kr., 1 doboz „**Siegel-féle hashajtó labdacoknak**“ 50 kr. Magyarországi főraktár: Budapest, **Török József** gyógyszerár királyi-uteza 12.

Rimaszombatban: **Liszka József** gyógyszerár.

Hivatalos közlemények.

25961. sz. Vallás- és közoktatásügyi m. k. minisztertől. **Pályázat.**

A cs. és kir. thezeianumi akadémiában Bécsben egy magyarországi alapítványi hely jött üresedésbe, melynek betöltése végett ezennel pályázat hirdettetik. Előre boesátván azt, hogy thezeianumi alapítványi helyre csak oly növendék vétethetik fel, ki életének nyolczadik évét már elérte, de a tizenkettedik még tul nem haladta és kinek szülői vagy gyámjai kötelezőleg kimutatják, hogy az ily állomásnak évenként mintegy 200 frtra menő mellékiadásait fedezni képesek és készek. A kérvény felszerelését illetőleg megjegyzetetik, hogy ahoz a következő okmányok csatolandók:

1. A növendék keresztlevele.
2. Egészségi állapotáról orvosi bizonyítvány.
3. A himlőoltási bizonyítvány.
4. A négy utóbbi félévről szóló tanodai bizonyítvány.
5. Erkölesi bizonyítvány.
6. Az életben levő szülők állása, helyzete és lakásáról.
7. A család- vagy az atya érdemeit igazoló.
8. A szülők, esetleg az árvának vagyoni állapotáról és jövedelméről szóló hiteles bizonyítvány. Végre
9. Bizonyítvány arról, hogy van-e és hány testvére a folyamodó növendéknek? és el vannak-e látva vagy nem? végre, hogy a növendék vagy testvérei közalapítványok vagy pénztárak jótéteményeik élvezetében eddigelé állottak-e vagy sem? Mindezen okmányok vagy eredetben, vagy másolatban bemutatathatók. — Az ekkép felszerelt folyamodványok okvetlenül legfeljebb f. é. augusztus hó 8-ig a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz közvetlenül felterjesztendők; később beérkező kérvények figyelembe nem fognak vétetni. — Budapest, 1885. július 10.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Árlejtési hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék, rimaszombati kir. járásbíróóság, kir. ügyészség hivatalos helyiségei és a fogház fűtéséhez 1885-ik évben szükségelt mintegy 320 köbmeter cser- vagy bükkhasabos tűzifának árlejtés utján beszerzésére határidőül folyó évi augusztus hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki, melyre a vállalkozni kívánók a rimaszombati kir. törvényszék elnöki irodájában — hol az árlejtés fog megtartatni — meghívattak. — A szerződési feltételek ugyanott addig is megtudhatók. — Rimaszombat, 1885. évi július 18.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Rimaszombati kir. ügyészségtől

Árlejtési hirdetmény.

4215. sz. — A rimaszombati kir. ügyészség felügyelet alatt álló pelszei központi fiók fogház helyiségeinek 1886. évi világításához szükséges kőolaj szállításának biztosítása céljából árlejtés hirdettetik s árlejtési határnapul 1885. évi szeptember hó 15-ik napjának délelőtti 10 órája ezen kir. ügyészség hivatali helyiségebe kitűzetik, s arra a vállalkozók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek addig is a kir. ügyészségéi megtekinthetők, és hogy az árlejtésre kitűzött határnapig írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak.

Rimaszombat, 1885. július hó 4.

Kubinyi Aladár, kir. ügyész.

Gömörmegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

7724. sz. — Melynek erejénél fogva közhírré tétetik, hogy a megyebeli Garam vidéki utak felügyeletére egy utbiztosi, illetőleg járásmérnöki 600 frt fizetéssel ellátott hivatali állomás fog rendszeresített, — minélfogva mindazok, kik ezen állomás elnyeréséért pályázni ohajtanak, kellőleg felszerelt és a szükséges okmányokkal ellátott kérvényeiknek f. év és hó 31-ig mint záros határidőig, Rimaszombatban az alispáni hivatalnál leendő beadására felhivatnak. Rimaszombat, 1885. július 8-án.

Alispán helyett: **Ujházy, főjegyző.**

Felölös szerkesztő: **Rábely Miklós.**

Orvosi bizonylatok

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁSRÓL.

Elnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkatrészek szerencsés összetétele, kevés szabad szénasav, de gazdag, félig kötött szénasav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találtam a légutak és gyomor nyálkahártyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radeini-, Vichy- stb. vizektől különböző csekélyebb szabad szénasav tartalmánál fogva, s azért a vérzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénasavany dúsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár. Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légző-, emésztő- és vizelet-szervek hurutos bántalmainál, oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatú más ásványvizet kórházunkban alig rendeltek, — csekély szabad szénasav tartalmánál fogva, oly esetekben is s keres-n alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légsző- és bőrbetegségekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vízholdag idült hurutját szintugy oszlatja, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli. Elnyö, hogy a betegek élvezettel isszák, s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a f. jben vagy tüdőben nem okoz semmi vértorlodást.

Dr. Kétly Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli vizek fölött kisebb szénasav tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rókus kórházi főorvos. Légsző-, emésztő- és vizelet-szervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyet. tanár, udvari tanácsos. Légző emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórallapotainál.

Ez idő szerint Európa legelső **Görbersdorf** kus gyógyintézet a „Margit“-forrás gyógy- és leglátogatottabb **tűzőbetegek** klimati-hatásáról. — S a k oldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben „a „Margit“-forrás gyógyviz“ alkalmazása által a **légutak idült hurutos bántalmainál** tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegek által kedvesen fogyasztott, és jól tűrt gyógyvizet a **legsürgősebben** ajánlani.

Görbersdorf, 1879. márczius 18-án.

Dr. Römpler Tódor.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos főraktár **Édeskúty L.** m. k. udvari ásványviz-szállítónál Budapsten.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.